

June 7, 1963

**Meeting Minutes, Council of Ministers of the
Netherlands, 'NATO Council in Ottawa and Visit to
President Kennedy'**

Citation:

"Meeting Minutes, Council of Ministers of the Netherlands, 'NATO Council in Ottawa and Visit to President Kennedy'", June 7, 1963, Wilson Center Digital Archive, National Archives, The Hague, Council of Ministers, access number 2.02.05.02, inventory number 753. Obtained and translated by Bastiaan Bouwman.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/117667>

Summary:

The Council of Ministers report on the NATO council meeting in Ottawa, which Minister of Foreign Affairs Luns and Minister of Defense Visser attended. Luns spoke privately with President Kennedy about the attitude of the French and the possibility of an independent German nuclear arsenal. Visser visited weapons centers in the United States and emphasizes the need to accept American leadership in the defense of Europe.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Dutch

Contents:

Original Scan
Translation - English

MINISTERRAAD
Nr. 3216

EX. NR.

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 7 juni 1963 in de Trévessoal, aangevangen
's morgens om tien uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Klompé, Korthals (bij de
punten 17, 20, 21, 22d-f), Luns, Marijnen, De
Pous, Texopeus, Veldkamp, Visser en Zijlstra
(bij de punten 17, 20, 21, 22c-f) (Afwezig is
minister Cals)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Bot (punt 2f), Van Houten (punten 2-4),
Schmelzer (punt 20) en Stijkel (punt 17)

Secretaris: drs. J. Middelburg

2. Buitenlands beleid

a. Bezoek minister Luns aan IJsland

Minister Luns deelt het een en ander mede over zijn
bezoek aan IJsland.

2 b. NAVO-raad in Ottawa en bezoek aan president Kennedy.

Minister Luns deelt mede, dat minister Visser en hij
de bijeenkomst van de NAVO-raad in Ottawa hebben bijgewoond.
Voor de Nederlandse delegatie was het een voldoening, dat in
Ottawa de plannen inzake een multilaterale kernmacht niet ter
sprake zijn gekomen, ook niet in de wandelgangen. Bij zijn be-
zoek aan Washington bleek wel hoe hoog de Amerikaanse regering
deze voorstellen opneemt. De Tweede Kamer had tevoren bij de
interpellatie-Vondeling instemming betuigd met het regerings-
standpunt om ten aanzien van deze voorstellen een afwachtende
houding aan te nemen. De toespraak van de Britse minister van
buitenlandse zaken Home in de NAVO-raad was krachtig. De Franse
minister Couve de Murville hield een lange inleiding over wat
hij begreep dat de NAVO-voorstellen inhielden, maar hij bleef
in zijn conclusie op de vlakte. Er zijn in de NAVO-raad geen
scherpe woorden gevallen, terwijl het eindcommuniqué gemakkelijk
werd aanvaard.

Bij sprekers bezoek aan president Kennedy begon deze
over de Nieuw-Guineezaak, waarbij hij in het defensief was.
Spreker heeft aan de president voorgesteld over dit onderwerp
niet verder in discussie te treden, maar alleen "to agree to

disagree"....

7 juni 1963

disagree". President Kennedy en minister Rusk hebben vervolgens in warme bewoordingen uiting gegeven aan hun waardering voor de Nederlandse houding in de Europese vraagstukken. Een mislukking van de besprekingen in de GATT zou zeker voedsel hebben gegeven aan het isolationisme in Amerika. De president was zeer kritisch over de houding van de Franse president De Gaulle. De laatste tien minuten is gesproken over de plannen inzake een multilaterale kernmacht. Een jaar geleden is de Duitse bondskanselier Adenauer in Amerika geweest, waarbij hij betoogd heeft, dat zolang hij met vaste hand de Bondsrepubliek bestuurdde deze geen kernbewapening zou krijgen, maar dat dit anders zou worden zodra hij weg was. Spreker heeft de juistheid van deze beweringen ontkend, omdat West-Duitsland, als het voor de keuze tussen Frankrijk en Amerika of voor de keuze tussen Rusland en Amerika wordt gesteld, steeds Amerika zal kiezen. Spreker heeft voorts aan de president in overweging gegeven, dat deze duidelijk aan de Duitse bondsministers moet zeggen, dat een eigen kernbewapening voor de Bonderepubliek onmogelijk is. De Nederlandse regering kan thans geen beslissing nemen en deze is niet voor december te verwachten. Het kan zijn, dat alleen West-Duitsland bereid is aan een multilaterale kernmacht mee te betalen. Vervolgens heeft spreker met minister Rusk hierover gesproken. Deze meende, dat aan het Frans-Duitse verdrag een geheime clausule omtrent de kernbewapening was verbonden. Rusk vroeg aan spreker of hij de Duitse minister Schröder wilde zeggen, dat een Duitse kernbewapening tot grote moeilijkheden zou leiden.

Minister Visser heeft na een reis langs verschillende wapencentra in Amerika ook een bezoek aan president Kennedy gebracht, samen met de secretaris-generaal van de NAVO Stikker, de Belgische minister Spaak en Griekse en Turkse ministers. Het gesprek kwam direct op de multilaterale kernmacht, waaromtrent mr. Stikker zei, dat dit punt niet in Ottawa was besproken, maar dat de vooretelten welwillend bestudeerd zullen worden. Spreker heeft gesteld, dat de landen in Europa met hun defensie-inspanning nog blijven beneden wat de militaire NAVO-leiding als minimum gevraagd heeft. Een multilaterale kernmacht zou dan hier nog bovenop moeten komen, wat spreker niet direct uitvoerbaar acht. Minister Rusk zei na afloop, dat hij sprekers uiteenzetting zeer geapprecieerd had; hij heeft de indruk, dat in de Amerikaanse regering verschillende opinies over deze plannen bestaan.

De minister-president is van oordeel, dat militair het nauwelijks van betekenis is of Nederland al of niet met een multilaterale kernmacht zou meedoen. Dit zou ertoe kunnen leiden, dat Nederland zich concentreert op de conventionele bewapening. Het besluit van de NAVO-landen om al of niet hieraan mee te doen zal uitsluitend van politieke aard zijn. Het is dan van belang te weten hoe deze zaak ligt ten aanzien van West-Duitsland, Frankrijk en Rusland. Minister Jung wijst er nog op, dat bij een multilaterale kernmacht de beslissing over het gebruik ook bij de Amerikaanse president blijft liggen. In Ottawa heeft de Britse

Minister Rusk

2578-00000

MINISTERIË VAN

7 JUNI 1963

minister Hone herhaald, dat zijn regering zich het recht voorbehoudt de kernmacht voor eigen doeleinden te gebruiken. Minister Ylstra merkt op, dat Nederland voor de bescherming van Nieuw-Guinea ook onderdelen aan de NAVO heeft onttrokken. Dit is dus fundamenteel hetzelfde als het voortehoud van Hone. Minister Jung is het hiermede eens.

De Amerikaanse regering is geïrriteerd door het Franse optreden, maar niettemin heeft zij ingestemd met de benoeming van een functionaris van de Franse Nationale Bank tot opvolger van Jacobson als directeur van het Internationale Monetair Fonds. Spreker heeft aan president Kennedy en minister Rusk uiting gegeven van zijn ergernis hierover.

Minister Ylstra heeft in de laatste NAVO-vergadering die hij als minister meemaakte nog eens gewezen op de plicht, die wij hebben samen de NAVO-defensie op te bouwen; andere acht spreker het niet goed mogelijk tot een bevredigende oplossing te komen. Ook in Nederland zit men met grote problemen, vooral wat de mensen betreft. Spreker is er echter van overtuigd, dat een behoorlijke opbouw van de NAVO op den duur in gescheidenheid van de afzonderlijke landen niet te doen is. Bij zijn reis door Amerika is hij sterk onder de indruk gekomen van de enorme defensie-inspanning van Amerika. Dan past de Europese landen zuochterheid door de Amerikaanse leiding in de defensie van het Westen te aanvaarden, waarbij dan de Europese defensie aanvullend zal moeten zijn.

Minister Jung heeft voorts vernomen, dat de Amerikaanse regering nogal in zit met de conjunctuursituatie en de betalingsbalans. Er bestaan twee stromingen over de vraag hoe men dese problemen moet aanpakken. Het werkloosheidspercentage in Amerika is het dubbele van het Eng. %, dat ook al wel zorgen baart. Kennedy en Rusk waren voorts zeer bezorgd over de nieuwe soeijlijkheden rond het negervraagstuk.

1. c. De EEG (Zie notulen m.r. 24 mei 1963, punt 2 c)

Staatssecretaris Van Houten deelt mede, dat Schaeßel, medewerker van de Amerikaanse minister Ball, is geweest om te zien hoe de EEG-problemen in Europa liggen. Spreker heeft hem ernstig gewaarschuwd tegen de gedachte om weer te beginnen met een Europese Politieke Unie. De Amerikaan was vol waardering voor het Nederlandse standpunt ten aanzien van de EEG-maatregel insake de invoer van pluimvee; spreker heeft erop gewezen, dat eventuele Amerikaanse tegenaantregelen tegen het EEG-besluit tersake niet Nederland zullen moeten treffen.

De bijeenkomst van de EEG-raad op 30 en 31 mei is direct begonnen over de kwestie van de consultatie met Engeland. De Franse minister Couve de Murville sei, dat hij eerst wilde weten of de besluiten van de vorige vergadering van de EEG-raad bleven bestaan, waarop spreker heeft gezegd, dat dit niet aan de orde was. De Duitse en Belgische delegatie hebben goed aan

TOP SECRET

Council of Ministers

7 June 1963

2b. NATO council in Ottawa and visit to President Kennedy

Minister [of Foreign Affairs] Luns reports that Minister [of Defense] Visser and he attended the meeting of the NATO council in Ottawa. For the Dutch delegation it was satisfying that in Ottawa the plans regarding a multilateral nuclear force were not raised, nor were they discussed informally. During his visit to Washington, however, it did become clear how seriously the American government takes these proposals. Beforehand, during the [Labour Party member of parliament] Vondeling interpellation, the [Dutch] House of Representatives had displayed agreement with the government's position of staying on the fence. The speech of British Foreign Secretary Home in the NATO council was powerful. The French Minister [of Foreign Affairs] Couve de Murville gave a long introduction about his understanding of the content of the NATO proposals, but his conclusion was phrased in only general terms. No hard words were spoken during the NATO council, while the final communiqué was easily accepted.

During speaker's visit to President Kennedy the latter brought up the issue of New Guinea, which put speaker on the defensive. Speaker proposed the president to not enter into discussion about this subject any more, but only "to agree to disagree." Subsequently President Kennedy and Secretary [of State] Rusk made clear their warm appreciation of the Dutch attitude in the European issues. Failure of the GATT consultations would certainly have nourished isolationism in America. The president was highly critical toward the attitude of the French President de Gaulle. During the last ten minutes the plans regarding a multilateral nuclear force were discussed. A year ago the German Chancellor Adenauer was in America, where he argued that as long as he was solidly in control of the Federal Republic, it would not acquire nuclear weaponry, but that this would change as soon as he would leave. Speaker denied the validity of these claims, because West Germany, when faced with a choice between France and America or a choice between Russia and America, will always choose America. Speaker also asked the president to consider clearly telling the German federal ministers that an independent nuclear armament of the Federal Republic is impossible. At this time the Dutch government cannot take a decision and such a decision is not to be expected before December. It is possible that only West Germany is willing to help pay for a multilateral nuclear force. Subsequently speaker discussed this with Secretary Rusk. Rusk believed that a secret clause concerning nuclear armament had been added to the French-German treaty. Rusk asked speaker to tell the German Minister [of Foreign Affairs] Schröder that German nuclear armament would lead to grave problems.

Minister Visser also visited President Kennedy, after a trip along various weapon centers in America, together with NATO Secretary-General Stikker, the Belgian Minister [of Foreign Affairs] Spaak and Greek and Turkish ministers. The discussion immediately turned to the multilateral nuclear force, with regard to which Stikker said that this point had not been discussed in Ottawa, but that the proposals will be studied sympathetically. Speaker put forward that the defense efforts of the European countries are still below the minimum asked for by the military leadership of NATO. A multilateral nuclear force would add a further burden, which speaker does not consider immediately feasible. Secretary Rusk afterwards said that he had greatly appreciated speaker's explanation; he has the impression that within the American government there are different opinions about these plans.

The prime minister [de Quay] is of the opinion that, militarily speaking, it is hardly of any importance whether the Netherlands joins a multilateral nuclear force or not. This could lead to the Netherlands focusing on conventional weaponry. NATO countries'

decision to participate in this or not will be exclusively political in nature. It is therefore important to know how the matter is viewed by West Germany, France and Russia. Minister Luns points out that even with a multilateral nuclear force the power to decide on its use will remain with the American president. In Ottawa, the British Secretary Home repeated that his government reserves the right to use its nuclear force for its own purposes. Minister Visser remarks that the Netherlands also withdrew forces from NATO for the protection of New Guinea. This is fundamentally the same as Home's caveat. Minister Luns agrees.

The American government is irritated by the actions of the French, but has nevertheless agreed to the appointment of an official of the French National Bank as Jacobson's successor as the director of the International Monetary Fund. Speaker has voiced his annoyance at this to President Kennedy and Secretary Rusk.

In the last NATO meeting that he attended as minister, Minister Visser again pointed to the duty that we have to build NATO's defense together; otherwise speaker does not think it likely that a satisfying solution can be found. In the Netherlands too there are great problems, especially regarding people. Speaker is, however, convinced that a proper buildup of NATO ultimately cannot be sustained if it is to proceed amidst divisions among the various countries. During his trip through America he was deeply impressed by the enormous American defense effort. It would be suitable for the European countries to show sober-mindedness by accepting American leadership in the defense of the West, which would mean a supplementary role for European defense.

Furthermore, Minister Luns has learned that the American government is rather concerned about the state of the business cycle and the balance of payments. There are two currents of opinion about how to counter these problems. The unemployment rate in America is double that of England, which is already worryingly high. Kennedy and Rusk were also very worried about the difficulties surrounding the Negro question.